

Hét nyílt levél az egyház főpásztorától

Jel 2-3 rész

Az Efézusba küldött levél tartalma

A bemutatkozás után Krisztus közli észrevételeit az efézusi gyülekezettel. Elismerő szavakkal nyugtázza azt a tényt, hogy keresztényei terhet viselnek Krisztusért. Az üldözések és megpróbáltatások terhe nehezedett az első század keresztényeire. Külön dicséret jár azért is, hogy nem fogadtak be semmi Krisztustól idegen tanítást. Meghallgatták ugyan, de az Ige mércéjével ellenőrizték. Csak azt fogadták el, ami kiállta a próbát. Krisztus elmondja azt is, hogy mi az, ami szomorúságot okoz neki. Panaszként rója fel, hogy az első szeretet elhagyása nagy baj forrása az efézusi gyülekezetnek. Ha az első szeretet elmúlik, semmi sem képes azt pótolni. Ha ez nincs, ismerhetek minden tudományt, sőt tudhatom a jövőt is, vagy minden titkot érthetek, állhatok a hit magaslatán – semmi vagyok, jegyzi meg Pál a rómaiaknak küldött levelében. A bírálatban fájdalom van. A gyülekezet lelki sorvadásnak indult. Elveszítette az első szeretetet, buzgalmát. Mindez az állandó, fokozatos fejlődés, lelki növekedés helyett következett be, amit Krisztus elvár mindenkor követőitől. Figyelmezteti követőit, hogy térjenek vissza az első szeretetre. Ez az egyetlen orvosság a lelki hanyatlás ellen: visszatérni az elhagyott „cselekedetekre”, melyekre a szeretet készítette.

Végül pedig ígéretet tesz azoknak, akik visszatérnek az első szeretetre, és megmaradnak abban, ehettek az élet fájáról. A keresztényeket Krisztus-követőknek nevezték, az Ő nevéből neveztettek, nem a keresztről. A *keresztény* szó jelentése Krisztus-követő, krisztusi, Krisztushoz hasonló, Krisztus-szerű. Az Ő nevéhez való ragaszkodásukért üldözték őket.

A Béreabeliekről úgy olvasunk, mint gyakorlati keresztényekről, akik befogadták az ígét, de naponta ellenőrizték, hogy úgy vannak-e, ahogy hirdetik (Apcsel 17:11). Megvédték az egyházat a hamis tanoktól. A Bibliában még egy Efézusba küldött levelet találunk. Ezt Pál apostol írta római fogságából (Ef 4:1), és Tihikusszal küldte el (Ef 6:21). Az apostol célja, hogy buzdítsa a gyülekezet tagjait az egyetértésre, lelki egységre és az életszentségre, valamint, hogy megértsék a csodálatos igazságot, miszerint az egyház Krisztus titokzatos teste, és hogy ennek az egyháznak úgy zsidók mint pogányok egyenrangú tagjai lehetnek.

A Szmírnába küldött levél tartalma

Jézus bemutatkozása itt is csodálatosan találó és beillő a képbe: *Első és Utolsó, élő, pedig halott volt*. Ő első a szenvedésben, mert mindenkinél többet szenvedett. Ézsaiás próféta részletesen beszél a Megváltó szenvedéseiről. „Az Úr mindnyájunk vétkeit öreá veté, és Ő megsebesített bűneinkért, megrontatott a mi vétkeinkért. Lelke szenvedése folytán látni fog” (Ésa 53:6,5,11). Ugyanakkor utolsó is a szenvedésben, mert amikor a bűnösök elnyerik büntetésüket, Ő még egyszer fog szenvedni. Sajnálni fogja azokat, akiknek hitetlenségükért örökre meg kell semmisülni.

A szmírnai gyülekezetnek, amely oly sok üldözéssel és halállal néz szembe, a Krisztusban való élet ígérete igen jelentőségteljes. A vértanúknak, akik életüket áldozták hitükért, szebb és biztatóbb formában nem is jelentkezhetne, mint az élet fejedelme, mint a feltámadás ura. Garanciát jelent a név. Erre alapozza a biztatást: Semmit ne félj!

A minden problémát ismerő Krisztus tudja a szenvedéseket, szorongatásokat. Az üldözés változó hevességgel tombolt a római császárok korában. Így Traianus (97-117), Hadrianus (117-138) és Marcus Aurelius (161-180) alatt az üldözések helyi jelleget öltöttek. Az első rendszeres és általános keresztényüldözés Decius (249-251) idején kezdődött, majd Valerianus uralkodása alatt (253-255) folytatódott. A hatósági üldözés azonban Diocletianus uralkodása idején (248-305) érte el tetőpontját, melyet közvetlen utódai is folytattak (305-313).

Az első század végén a római cirkusok műsora egy újabb számmal gazdagodott. „Oroszlánok elé a keresztényekkel!” És a fehérhajú aggasztánok, gyermeküket keblükre ölelő anyák, ártatlan tekintetű ifjak lettek a kiéhezett vadállatok prédái. Az áldozatra szánt csapat nem üdvözlö a császárt. Pedig mondhatna meglepő köszöntést a keresztények serege. A hitbéli meggyőződés hangján kiálthatná: „Üdvözlünk császár! Az életre menők köszöntenek téged, aki a halál rabja vagy.”

Az Üdvözítő elismerőleg szól a második század súlyosan megpróbált keresztényeihez. A jogaiktól és anyagi javaiktól megfosztott keresztényeket gazdagoknak nevezi. A látszattal ellentétben a szegény hűségeselek gazdagsága valós. Ugyanolyan valóság, mint ahogy Jézus is látszat szerint vesztes – halott – , a valóságban győztes, mert Ő örökké élő. Azokat a kincseket juttatja eszükbe, amelyek múlhatatlanok, megsemmisíthetetlenek.

A levél főmondanivalója a bátorító üzenet: Semmit se félj! Az üldözés tüze újra és újra fellángol. Isten megengedi az üldözést, mert így erősödik a hitük és bebizonyosodik annak szilárdsága. Sátán viszont megpróbálja elszakítani a hittől és Krisztustól. A vértanú csodálatos titka, hogy nem fogyott el a hitük. „Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát, de én imádkoztam értetek” (Lk 22:31-32).

A smírnai gyülekezet hűségeseinek örökérvényű ígéretet szólnak. „Légy hív mindhalálig, néked adom az életnek koronáját” (Jel 2:10). A próba és küzdelem napjai végén az örökélet jutalma vár a mindenkor hűségesekre.

A keresztények vére mag, írta Tertullianus a III. században. Minden vértanú halála újabb és újabb keresztényt eredményezett. Ennek a drága vérnek, valamint az Ige magvának a gyümölcse vagyunk mi.

A Pergamonba küldött levél tartalma

Krisztus levelében az elismerés van az első helyen. Mindamellett, hogy az egyház tagjai közül többen behódoltak az idegen tanításoknak, és a keresztény tanokról megfélemeztek, a Pergamon által jelképezett korban sokan hűek

maradtak Krisztus nevéhez, és megtartották az Ő igazságát. Krisztus nevének megtartása, azaz az Ő személyéhez való ragaszkodás az egyház fő erényei közé tartozik. Többet jelent, mint egyszerűen a nevet viselni, igazán kereszténynek, Krisztus-követőnek, krisztusinak, Krisztus-szerűnek, hozzá hasonlóknak lenni. Voltak ebben a korban is mártírok, akik semmiképpen nem tagadták meg a Krisztusba vetett hitet, mint Antipás, akit név szerint megemlíti a levél, jelezvén azt, hogy Krisztus minden egyént személy szerint ismer, és tudja kinek-kinek a dolgait. Az Ő szemében ma is értékes az, aki megtartja a hitet, és nem tagadja meg. „Az én nevemet megtartod, és az én hitemet nem tagadad meg” (Jel 2:13).

Pergamonban a közösség naggyá lett, de belső ereje csökkent. A világ sokat átvett a kereszténység szelleméből, de a kereszténység is a világ szelleméből, miközben az egyház politikai intézménnyé változott, és elvesztette a krisztusi lelkületet. Az igazi hit gyakorlását nem külső ellenség, hanem a névleges keresztények akadályozták.

A hit rendkívüli értékét és a hitetlenség kilátástalanságát írja le a költő. Krisztus dicséretét érdemli, aki hű maradt Hozzá, nem tagadta meg hitét.

Az Úr panasolja, hogy vannak e korban olyanok is, akik nem az igaz és tiszta isteni elveket tartják. A hamis tanítás az évszázadokon át napjainkig fenn maradt. A panasz, illetve dorgálás szavai hitehagyóknak szólnak. Ők a Bálám és a nikolaiták tanítását követik, ami a szabadosság elve és a világgal való azonosulás tanítása. Bálám a moábita vezetőknek azt tanácsolta, hogy lányaik hívják meg Izrael fiait bálványisteneik áldozatára, melyek kéjelmű, parázna cselekedetekkel folytatódtak (4 Móz 25:1,2). Tanításának lényege: összekeveredni a pogányokkal (a világgal), tanaikat összevegyíteni a keresztény tanokkal. A világ sokat vett át a kereszténység szelleméből, de sajnos, a kereszténység is a világ szelleméből. Bálámnak ma is sok tanítványa, tanításának követője van. Isten Igéje figyelmeztet, hogy „Akiknél meg van a kegyességnek látszata, de annak erejét megtagadják. Ezeket kerüld” (2Tim 3:5).

Rendkívüli ígéretek szólnak a hűségeseleknek, akik folyton győzedelmeskednek. A győzedelmesek lehetnek az elrejtett mannából, és fehér kövecskét kapnak. Egyesek a szövetség ládája mellé eltett korsónyi mannára gondolnak (2Móz 16:34). A jelképes beszéd itt ennél sokkal többet jelent. Jn 6:31-35. versei szerint a manna a Krisztusban való lelki élet és az eljövendő örökélet szimbóluma. Ősi római szokás szerint a bíróságon fehér és fekete kövecskéket használtak, amikor sorsvetés útján döntöttek el a vádlott halálra ítéletéről vagy felmentéséről. Az elítélt számára kegyelmet jelentett, ha a kis zacskóból kihúzta mindkét fehér kövecskét. Három kő viszont fekete volt. Az apostol itt valami olyan szertartásról emlékszik meg, amelyben az uralkodó különleges megtiszteltetésben részesített valakit. Lehetett a kövecske egy olyan jegy is, amellyel az illető bármikor beléphetett az ajándékozó palotájába. A győzedelmesnek adott manna és fehér kövecske mindenképpen előtt az örökélet ajándékát jelenti. Az ígéretek sora folytatódik. Új nevet is kap minden győztes. A Bibliában a név gyakran a jellemet tükrözi. Az új név, az újonnan kialakított jellem. A keresztény ember új jelleme az isteni modell képére alakul. A név, akár a kövecske, a jutalom.

A Thiatirába küldött levél tartalma

A szeretet és hűség szolgálat, valamint a türelem jellemzi az egyházat ebben a korban. Ám a kijelentés sejteti, hogy Thiatirában sokkal nyíltabban és határozottabban működött a hitehagyás, mint Pergamonban.

Panasz is írható a thiatirai gyülekezet számlájára. „Megengeded Jézabelnek, aki magát prófétának mondja, de hamis próféta, hogy tanítson és elhitesse az én szolgálmat” (Jel 2:20). Más szóval működésében nem gátolod meg. Nagy hibája a thiatirai gyülekezetnek, hogy megengedte egyes felforgató elemek tevékenységét. Gyengeségre vall, hogy nem vet gátat a gonosz működésének.

Jézabel, Akhábnak, Izrael királyának felesége, de Baál buzgó híve. Minden eszközzel arra törekedett, hogy kiirtsa a Jehova tiszteletét, és a napisten tiszteletét honosítsa meg. 850 pogány papot és prófétát hívott be az országba, és hitehagyó vallási rendszert alapított, majd pedig királyi rendeletekkel kötelezővé tette azt. Az Úr prófétáit megölette (1Kir 18:4). Illés prófétát is meg akarta öletni (1Kir 19:2). Megölette Nábótot egy szőlőskertért (1Kir 21:11-13). Isten ezért rettenetes véget jövendőlt neki. „Az ebek eszik meg Jézabelt Jezréel kőfala előtt” (1Kir 21:23). A rettenetes jövendőlés be is teljesedett (2Kir 9:30-36). Jézabel tanítása a bálványimádás. Baál a föníciaiak és kananeusok egyik természet-istensége. Minden helységnek meg volt a maga Baálja, akiket magaslatokon imádták. A kultikus szertartásokat paráznaság töltötte ki. Olykor még emberáldozatot is mutattak be, még hozzá saját gyermekeiket égették meg (Krón 28:2-4). Annak ellenére, hogy Isten ezt szigorúan megtiltotta (5Móz 18:10).

A nikolaiták és a Bálám tanítása a kompromisszumot hordozza. Ők úgy érezték, hogy lelki szabadságuk miatt nyugodtan lehetnek bálványimádók és erkölcstelenek, miközben keresztények. Ám Krisztus követése az igazságban való járás.

Bálám Isten prófétája volt, de árulóvá lett azért, hogy világi nyereséget szerezzen magának, és a pogány király kegyeiben részesüljön. Az üldözöttek és mártírok száma több tízmillió. Thiatira jelentése = szakadatlan, teljes áldozat, ugyanakkor megromlott áldozat is. A jelzők ráillenek a korra. Szakadatlan áldozatot követelt a Krisztus őszinte követőitől. Állandó veszedelem, ezernyi kísértés, szakadatlan támadás érte a Krisztus nevét képviselő maroknyi hűségese sereget, és szakadatlan áldozatvállalást jelentett részükről. Áldozat volt, amikor az istenfélőket, akik a Biblia szerint akartak élni, máglyára hurcolták, mint eretnekeket.

Jézus látta, hogy a thiatiraiak megpróbáltatása nehéz, nem tetézi más teherrel, de arra kéri őket, hogy tartsák meg azt, ami náluk van, vagyis ragaszkodjanak a megismert igazsághoz, amíg eljön. Krisztus mielőbbi eljövételének boldog reménye bátorította a keresztényeket szenvedéseik között a kitartásra. Más teher. Katonai szakszó: parancs, rendelet. Isten látta, hogy terhük nehéz, nem tetézi.

Az ígéretek csúcspontja a hajnalszavak. Jel 22:16-ban a kijelentésben Jézus így mutatkozik be. Egy másik elképzelés szerint, a sötét középkor hűségeseire a reformáció hajnala virradt.